

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI ÇALIŞTAYI

4 Haziran 2009

Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi ve UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY), UNIMA Millî Merkezi ve Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü'nün katkı ve işbirliği ile 4 Haziran 2009 tarihinde "Somut Olmayan Kültürel Miras ve Sivil Toplum Kuruluşları" konulu bir çalıştay düzenledi. Çalıştaya Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde tanımlanan alanlarda etkinlik gösteren Araştırma ve Uygulama Merkezleri, Enstitüler gibi Üniversitelere bağlı bilimsel çalışma yürüten birimler ile Dernekler ve Vakıflar gibi Sivil Toplum Kuruluşları davet edildi.

Çalıştay, Somut Olmayan Kültürel Mirasın ulusal süreçlerde korunması, toplumsal duyarlılık ve bilinç oluşturma, ulusal envanter hazırlama, "İnsanlığın Somut Olmayan Temsili Miras" ve "Acil Koruma Gerektiren Miras" listelerine adaylık dosyası önerme, UNESCO çalışmalarını izleme ve katkı verme aşamalarında Sivil Toplum Kuruluşlarının daha etkin ve aktif bir biçimde katılımının somut olmayan kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması hedeflerinin gerçekleştirilmesine ivme kazandıracak düşüncesinden yola çıkılarak düzenlendi. Çalıştaya, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde belirlenen SOKÜM alanlarında etkinlik gösteren ve yine Sözleşme tarafından "uzmanlık kuruluşları" olarak tanımlanan Üniversitelere bağlı Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ens-

titü gibi akademik birimlerle, Dernek ve Vakıf gibi adlara sahip yerel, ulusal veya uluslararası düzeyde etkinlik gösteren Sivil Toplum Kuruluşlarından 65 temsilci katıldı.

Çalıştayın açılış konuşmaları, sırayla UNIMA Türkiye Millî Merkezi Müdürü Mevlüt Özhan, Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Metin Ekici, Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürü Prof. Dr. M. Öcal Oğuz, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürü Mahmut Evkuran, TÜRKSOY Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Fırat Purtaş, UNESCO Millî Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Arsin Aydınuraz, Gazi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cumhur Şahin tarafından yapıldı. Ayrıca önceki UNESCO Daimi Temsilcilerinden Numan Hazar da konuyla ilgili bir değerlendirme konuşması yaptı.

Çalıştay, Somut Olmayan Kültürel Miras ve Sivil Toplum Kuruluşlarının çeşitli yönlerini ele alan dört sunum ve bu sunumların sonrasında yapılan tartışmalar biçiminde gerçekleştirildi. Sunumlardan ilki Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi Hükümetlerarası Komite Türkiye Temsilcisi Prof. Dr. M. Öcal Oğuz'un "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde Toplumun ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü" başlıklı sunumuydu. Oğuz, sunumunda Somut Olmayan Kültürel Miras kavramı, tanımı, alanı, somut olmayan kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarıl-

masında yaygın ve örgün eğitimin, toplumun ve sivil toplum kuruluşlarının rolü gibi konulara dikkat çekti. Katılımcılar bu sunum sonrasında verilen arada Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphane binasında bulunan Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi'ni ziyaret ettiler.

Öğleden sonraki ilk konuşmacı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Somut Olmayan Kültürel Miras Şube Müdürü Solmaz Karabaşa idi. Karabaşa "Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi ve Bakanlık Çalışmaları" başlıklı sunumunda icracı birim olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi bağlamında gerçekleştirdiği toplantılar, programlar ve yayınlar konusunda bilgi verdikten sonra sürece sivil toplum kuruluşlarının dahil edilmesi için Bakanlığın organize ettiği çalışmaları anlattı.

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi Üyesi Prof. Dr. Nebi Özdemir, "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Uluslararası Süreçlerinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Yeri ve Rolü" başlıklı sunumunda sivil toplum kuruluşlarının akreditasyon ölçütleri, akreditasyon usulleri, değerlendirme ve akreditasyon işlemi hakkında bilgiler verdi. Ayrıca Özdemir, STK'ların uluslar arası süreçlere ve özellikle kültür endüstrisi alanlarına açılımlarının önemini dünyadaki örneklerden yola çıkarak değerlendirdi.

Çalıştayın son sunumunu UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi Başkanı Prof. Dr. Metin Ekici gerçekleştirdi. "Türk Sivil Toplum Kuruluşlarının Somut Olmayan Kültürel Miras Komite Çalışmalarına Akreditasyonu" adını taşıyan sunumunda Sivil Toplum Kuruluşlarının akreditasyon süreçlerinde iz-

leyecekleri yollara ve başvuru sırasında dolduracakları formlara ilişkin teknik detayları özetledi.

Ortalama 10-15 dakika süren her sunumun ardından STK temsilcileri söz alarak görüş, eleştiri ve önerilerini dile getirdiler. Bu öneriler daha çok bilgi paylaşımının önemi ve şu ana kadar ki eksikliğini vurgulayan ve icracı birim olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın STK'lar ile daha fazla diyalog içinde bulunmasını dile getiren temennilerden oluştu.

Kapanışta söz alan Prof. Dr. M. Öcal Oğuz, çalıştay sırasında gerçekleştirilen tüm sunumların ve katılımcıların iletişim bilgilerinin Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi sitesinde en kısa sürede erişime açılacağını ifade etti. Katılımcılar, çalıştay sırasında kayda alınan raporlardan yola çıkarak hazırlanması planlanan sonuç raporunu kesinleştirme ve düzeltme işleminin, tartışmaların uzaması sebebiyle elektronik posta yolu ile gerçekleştirilmesi kararını aldılar.

Ayrıca Toplantıya katılanların ortak önerisiyle Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi ile UNESCO Millî Komisyonu Somut Olmayan Kültürel Miras İhtisas Komitesi'nin Sivil Toplum Kuruluşlarının akreditasyon konusundaki danışmanlık taleplerini yerine getirmesi benimsendi. Bu konuda STK'ların www.tahbmer.gazi.edu.tr adresinde yer alan bilgilerden yararlanma yanında thbmer@gazi.edu.tr adresine yazarak da bilgi talep edebilecekleri vurgulandı.